

De gebeurtenissen omschreven in dit artikel hebben niet daadwerkelijk plaatsgevonden. De inhoud van dit artikel is gebaseerd op de bevindingen van mijn scriptie. De deelnemers aan het onderzoek zijn geanonimiseerd, omschrijvingen van bewoners zijn dus ook fictief.

“We gaan dit heel mooi houden, we gaan het leuk met elkaar hebben.”

Den Haag Zuidwest krijgt vanuit allerlei hoeken aandacht. Een negatieve houding tegenover de wijk kan ervoor zorgen dat bewoners zich minder verbonden en thuis zullen voelen in de wijk. Voor de bewoners van Vrederust lijkt niet nog geen grote invloed te hebben.

Bibi Berenschot

Kleren die van de waslijn op het balkon vallen, kunnen in deze binnentuin hun eigenaar weer terug proberen te vinden.

“Er hangt gewoon geen touwtje meer uit de brievenbus, dat bestaat niet meer.” In een binnentuin in Vrederust zit een groep van zes burens bij elkaar. Het is de eerste zomerse dag van het jaar en ze zijn bij elkaar gekomen om te bespreken wat maakt dat zij zich thuis voelen in de buurt. “Ja, jij kan je dat natuurlijk niet herinneren, maar vroeger vertrouwden burens elkaar genoeg om elkaar gewoon zo binnen te laten,” vervolgt de vrouw, die al meer dan tien jaar in de buurt woont.

Achterstandswijk, Vogelaar-wijk, aandachtswijk, krachtwijk. Hoe de wijk

ook genoemd werd, als beleidsmakers lijstjes opstelden, stond Den Haag Zuidwest erop. Ook op dit moment investeert de Rijksoverheid 900 miljoen euro in de verbetering van de leefbaarheid in Zuidwest en negentien andere wijken. Dit alles om de levens van de bewoners te verbeteren, maar de soms negatieve aandacht kan er voor zorgen dat bewoners zich juist minder thuis voelen in hun wijk. De bewoners van Vrederust lijken daar gelukkig weinig last van te hebben.

Wat er wel voor zorgt dat mensen zich thuis voelen in Vrederust, is goed contact met burenen. Een metaforisch touwtje uit de brievenbus, als een echte niet kan. “We gaan dit heel mooi houden, we gaan het leuk met elkaar hebben,” was het gevoel van een bewoner tegenover zijn burenen toen hij in de wijk kwam wonen. “De kinderen trokken ook heel veel met elkaar op,” zegt hij. Een andere bewoner vertelt hoe belangrijk een goede buur is bij noodgevallen, om even op de kinderen te passen wanneer de ouders bijvoorbeeld ziek zijn.

Dat was ook wat sociologen Lee Cuba en David Hummon zagen tijdens hun onderzoek in een kustplaats in de Verenigde Staten. Van de zes factoren die volgens hen bijdragen aan een thuisgevoel, had een sterke gemeenschap de meeste invloed.

Het contact met andere bewoners is niet altijd positief voor de aanwezigen in de binnentuin. “Als je iemand op straat aankijkt, reageert die gelijk agressief,” zegt een bewoner. “Ik ga met mijn kind naar Wateringse Veld om buiten te spelen, dat doen wij niet in de wijk,” voegt iemand toe. Daar is niet iedereen het mee eens, zij komen juist graag op plekken waar ze hun burenen tegenkomen, zoals straatfeesten.

Daarnaast doen een paar van de bewoners in de binnentuin vrijwilligerswerk in de wijk, waardoor zij zich meer thuis voelen. “Ik woon zo dichtbij, als er iets is dan appen ze mij en kan ik inspringen,” vertelt iemand trots over de plek waar zij zich inzet.

“Ik heb het idee dat ik lekker op mijn plekken ben, binnen mijn eigen biotoop. Zodra ik buiten dat gebied kom, vind ik dat het heel erg is achteruit gegaan,” zegt een bewoner die zich wel inzet voor zijn directe omgeving, maar zich minder verbonden voelt met de rest van de wijk. De invloed die hij heeft op de straat waar hij woont, maakt dat hij zich daar goed voelt. Over de rest van de wijk heeft hij minder invloed, daar ziet hij afval op straat en parkeerproblemen.

Daar slaat Loïc Wacquant op aan, de socioloog is net bij de groep komen zitten: “Dat komt door een territoriaal stigma, omdat andere mensen negatief denken over de wijk, trek jij je terug en wil er je niet mee geassocieerd worden.” Wacquant bedacht de term territoriaal stigma, en denkt dat een buurt en de bewoners daardoor een soort discriminatie ervaren. Ook publieke voorzieningen lijden daaronder.

De bewoners herkennen dat. Beleid wordt soms gemaakt op kantoor aan het Spui zonder dat de makers in de wijk zijn geweest, daar maken de burenen zich zorgen om. Ook denken zij met weemoed terug aan de tijd dat ze in de wijk kwamen wonen, toen er nog meer publieke voorzieningen op de woningmarkt waren.

In de tuin hebben de aanwezigen genoeg meningen over hun buurt en waarom ze zich daar (niet) thuis voelen. Voor buitenstaanders geldt dat niet, is hun idee. Een bewoner die het stigma van Wacquant herkent, wijdt dit niet aan de buitenstaanders: “Dit is iets wat ik zelf ervaar.”